

Marieke Lucas Rijneveld – Een krijgszuchtige tijd. Tekst B (met woordverklaringen)

Uit: *De Volkskrant* (3 maart 2022)

Een krijgszuchtige¹ tijd

- 1 Steeds gedacht: één soldaat maakt nog geen oorlog.
- 2 Maar nu met man en macht gezocht naar geruststelling²,
3 naar de winter in een zwaluw³ zien overgaan, of de boter
- 4 op het aanrecht bestuderen en hoe snel zacht, dat iets nog
5 zacht kán worden in deze wereld en we allemaal zo smeerbaar,
6 maar de kou spat⁴ van beeldschermen, uit radiostemmen.
- 7 Ze zeggen dat de veldslag is begonnen, dat anderhalve
8 rus en een paardenkop dit wilden, terwijl wij toch weten dat
9 vrede meer aanzien geeft dan geweld, dat alleen menslievendheid
- 10 je een stoel in de geschiedenis geeft. En ook: een vechtersjas of een
11 ijzervreter⁵ is geen identiteit, het is een mal⁶ waar je jezelf in giet.
12 Wie het zwaluwnest bevuilt, broedt uiteindelijk zijn eigen ei kapot.
- 13 Het volgende moeten we onthouden: dat we allemaal als
14 vluchteling geboren worden, op zoek naar de juiste plek,
15 naar veiligheid en wat voorspoed⁷, een liefkozende blik.
- 16 Dus maak vrij baan in het hart, want daar is een onmeetbare
17 ruimte. En bedenk dit: in ieder welkom zit een schuilkelder⁸.

¹ **krijgszuchtig**: verlangend naar oorlog

² **de geruststelling**: rust, kalmtte

³ **de zwaluw**: *dt. Schwalbe* – trekvogel die de lente/zomer aankondigt

⁴ **spat** – spatten: spuiten, vliegen; hier verspreidt zich de kou door beeldschermen en radio

⁵ **de ijzervreter**: heel agressieve en ruwe soldaat

⁶ **de mal**: vorm, model, sjablone

⁷ **de voorspoed**: succes, geluk, welzijn

⁸ **de schuilkelder**: onderaardse ruimte tegen bombardement in een oorlog

Sprachniveau (rezeptiv) B2

Syntaktisch

- Vorwiegend komplexe Satzstrukturen mit langen Sätzen über mehrere Verse
- Ellipsen (V. 4 „hoe snel zacht“), Auslassen von Subjekt: „Steeds gedacht“ anstelle von „Ik heb steeds gedacht“ (V. 1)
- Imperativ: „maak vrij baan in het hart“ (V. 16)

Wortwahl

- Vokabular im Bereich Militär und Krieg (soldaat, veldslag, vrede, vechtersjas, ijzervreter, vluchteling)
- Spiel mit dem Sprichwort „Eine Schwalbe macht noch keinen Sommer“ (V. 1, 3, 12)
- Metaphorischer Sprachgebrauch, z.B. im Bild der Schwalben (V. 3, 12) und der Butter (V. 3-5)
- Wortableitungen möglich: radio + stemmen = „radiostemmen“ (V. 6), paard + kop = „paardenkop“ (V. 8), vechter + jas = „vechtersjas“ (V. 10)
- Adverbien der Zeit: „steeds“ (V. 1), „nu“ (V. 2), „naar de winter“ (V. 3)
- Präsens, Partizip Perfekt

Semantisch

- Das lyrische Ich sträubt sich gegen die Realität des Krieges, es beschwört mitten in der (Gefühls-)Kälte des Winters den Sommer herbei, ersehnt die (menschliche) Wärme, die im Gegensatz zu Gewalt und Krieg überdauern soll und jedem/jeder einen Schutzkeller bietet. Es sucht das Weiche, Verletzliche im Menschen (die schmierbare Butter) und sträubt sich gegen Starrheit und Kälte der Kriegs(aus)führer/ „Eisefresser“. Um diese Utopie tatsächlich zu erreichen, appelliert es an die Leserin/den Leser, selbst den Gemütszustand zu suchen, der Krieg unmöglich macht: „Dus maak vrij baan in het hart, want daar is een onmeetbare ruimte.“